

8. Verjetno je, da bi take, res vzorno in praktično sestavljene knjige, zlasti višjih razredov, učenci ne zavrgli istočasno z odhodom iz šole, ker bi spoznali, da jim tudi pozneje morejo marsikaj dobro služiti.

Le še to: Res je, da imajo tako sestavljene knjige tudi že nekatere države, pa to

naj ne moti. Saj, kar je dobrega, tudi pri nas ne bo škodilo.

Pavlin Francé.

Opomba uredništva: Članek priobčujemo kot mišljenje organizirane skupnosti, da si se ne moremo v celoti strinjati z njim.

Prof. Milko Jeglič novi banski šolski nadzornik



Pred tednom so poročali dnevni časopisi, da je imenovan g. prof. Milko Jeglič za banskega šolskega nadzornika in za šefa za ljudsko šolstvo pri kr. banski upravi v Ljubljani.

Prof. Milko Jeglič se je rodil 2. jun. 1902. na Rakeku kot sin uglednega pokojnega šol. ravnatelja v Ljubljani Janka Nep. Jegliča. Osnovno šolo in gimnazijo je obiskoval v Ljubljani, a takoj po dovršeni maturi na gimnaziji l. 1920. je položil maturo na učiteljsko. Posvetil se je učiteljskemu poklicu.

Stiri leta je poučeval g. Milko Jeglič na osnovni šoli na Viču, kjer je učil ves čas v višjih razredih. Bil je izvrsten učitelj in najboljši tovariš. Še danes po tolikih letih ga imajo vsi, ki so službovali z njim istočasno na šoli, v najboljšem spominu. Že v času učiteljevanja na Viču je vztrajno posvečal svoj prosti čas poglabitvi svojega znanja. Bil je vpisan kot redni slušatelj na filozofski fa-

kulteti ljubljanske univerze, kjer je napravil tudi pedagoški izpit.

Leta 1924. je odšel na Višjo pedagoško šolo v Zagreb. Za predmet svojega študija si je izbral matematiko in pedagogiko. V Zagrebu je ostal štiri leta. Ko je po dovršitvi višjega tečaja Višje pedagoške šole diplomiral, je bil postavljen za profesorja na učiteljski šoli v Ljubljani. Prof. Jeglič je napravil na univerzi v Zagrebu.

Mlajši učiteljski generaciji, ki je izšla iz ljubljanskega učiteljskega, je novi banski šolski nadzornik dobro znan. Pozna ga kot vestnega učitelja in sposobnega vzgojitelja. Po metodičnih razpravah, ki jih je objavljaval v »Slovenskem učitelju«, pa poznajo g. prof. Jegliča tudi starejši učitelji.

Banskemu šolskemu nadzorniku in šefu za osnovno šolstvo je odrejen precej širok delokrog in spadajo v njegovo kompetenco vse narodne šole v dravski banovini. Posel, ki mu je naložen, je ogromen, in prav zato je tudi privatna iniciativa potrebna, zaradi česar je treba še posebej poudariti nujnost sodelovanja vsakokratnega vodje osnovnega šolstva pri prosvetnem oddelku z učiteljskim združenjem.

Upamo, da bo novi banski šolski nadzornik gosp. prof. Milko Jeglič objektivni predstojnik, ki bo znal ceniti delo in prizadevanje učitelstva za dvig našega šolstva in splošne izobrazbe v naši ožji domovini.

V tem upanju nas utrjuje dejstvo, da pozna novi banski šolski nadzornik do kraja vse težave učiteljskega poklica tudi iz lastne prakse in da so mu znane tudi vse ovire, ki se stavljajo razvoju našega šolstva. V njegovih izkušnjah, pridobljenih s praktičnim delom v ljudski šoli, pri vzgoji učiteljskega narasčaja in v njegovem poznanju sodobne pedagogike in metodike vidimo predpogoje za uspešno delo za razvoj ljudskega šolstva.

Ko stopa na svoj novi in odgovorni položaj, mu želimo pri delu mnogo uspeha.

Kmečko nadaljevalno šolstvo

Precej razveseljiv je razvoj kmečko nadaljevalnega šolstva zlasti v zadnjih letih. Učiteljstvo je pokazalo v tem pravcu mnogo razumevanja in dobre volje. Številne prošnje za sprejem v tečaje, ki usposablja učiteljstvo za ta pouk, so dovolj jasen dokaz, posebno, ker se taki tečaji vrše izključno v velikih počitnicah. Letos je absolviralo take tečaje precejšnje število učiteljev, ki jamčijo za nove ustanovitve ali izpopolnitve kmečko nadaljevalnih šol. V zadnjih letih je povprečno število takih šol 80.

Lastna praksa, doživljanje in pridobitve na strokovnih tečajih pa po večini ne zadostujejo za popolne uspehe na takih šolah. Mnogim primanjkuje potrebnih strokovnih knjig in učnik pripomočkov. Odbor kmečko nadaljevalnega šolstva se je začel s pomočjo kmet. oddelka banske uprave intenzivneje baviti z mislijo, kako temu odpomoči. Preuredil je na novo banovinsko knjižnico kmečko nadaljevalnega šolstva. Vse lani delujoče šole so dobile od banske uprave seznam knjig te

knjižnice, ki se jih je učiteljstvo prav pridno posluževalo. Odbor pa je preskrbel, da je bilo nabavljenih v zadnjem času zopet precej novih del, izmed katerih so po večini vsa aktualna. Naj navedem le nekaj naslovov: Pravna zgodovina za slovensko ozemlje, Slovenska hiša, Naše selo, Selo i seljaci, Seljačka politika, Diljem sela, Temelji seljačkog zakonika itd. Dopolnilo k lanskemu seznamu knjig banovinske knjižnice prejmejo vse letos delujoče šole. Odbor bo upošteval vse morebitne predloge in nasvete glede nabave novih knjig. Sedež knjižnice je tudi letos tam, kjer je bil lani. Knjige se naročajo pri upravitelstvu ljudske šole Ljubljana-Barje (V. drž. mešana ljudska šola v Ljubljani).

Letošnja banovinska skupščina je sprejela več važnih predlogov, ki zadevajo kmečko in gospodinjstvo nadaljevalno šolstvo, v eventualno realiziranje. V ta namen je bil pri sekciji ustanovljen poseben pododsek nadaljevalnega šolstva. Sekcija bo tedaj tudi s

bolj črn ko drugi, omeni zaspano, da je menda nekoč mimogrede šel po tistih hribih, pa da imajo tam gori hude pse, ki pozdravljajo tujce z zobmi. Tega pač ni kriv on, se je prestrašil Matjažek, pasja natura ima posebne zakone in ne gre, da bi jih mešali s človeškimi. Nekoliko so bili pisarji nevoljni, vendar so ga potolažili, da zaradi pasjih zob ne bodo iskali kakih aktov, zaradi stricev in tet bi pa le radi vedeli, koliko jih ima Matjažek. Matjažku je bilo vroče, žlahta ga ni nikoli dosti brigala, zdaj je pa prebiral vse po vrsti. Noben stric ni bil toliko imeniten, da bi se lahko kaj posebno postavil z njim. Mencil je nekaj časa, pisarji so ga gledali izpod čela, nato so mu malomarno pokimali, naj stopi na tehniko. Matjažek je stopil, tehničar je zaropotal, pisarji so začeli premikati uteži in se zmrdovati. Glej on, jezicek se dolgo ni hotel ustavit, nazadnje je pa pokazal, da je Matjažek prelahak, ne za dosti, samo za pol kilograma. Matjažek z Betonovega je zadržel, vsak njegov las je imel svojo potno kapljico, še celo sveti Miha je vzdihnil, a ni nič pomagalo, vse teče po veljavnih zakonih.

»Mogoče imaš kako izkaznico, kako legitimacijo,« je zamomljal veliki pisar. »Nekateri legitimacije zaležejo za težko utež.« Matjažek je odkimal. Z legitimacijami ni imel rad posla, z društvu posebno ne, zlasti, ker ni znal dobro ločiti, katera so prava in katera so le hudičeva zvijača in izkušnja. Ali ne bi mogoče našli gospodje kake druge stvari?

Nič drugega niso zahtevali. Molel jim je papirje, a so se jih branili, papirjev imajo že tako zadosti in so vsi enaki. Naj nekoliko počaka, mogoče bo prišel na vrsto nekoliko pozneje.

Stopil je k vratom in gledal. Zdelo se mu je, da mora biti samo tehničar kriva nje-

svoje strani skušala dvigati ugled in razvoj tega šolstva.

Zaradi gmotnih težkoč smo izgubili priložnost »Učiteljskega tovariša« »Prosveto«, kjer smo imeli svoj prostor za naše prispevke. Marsikdo bi rad javno povedal o svojih izkušnjah glede kmečko nadaljevalnega šolstva. Gotovo se brez skrbi obračamo na naš stanovski list, ki bo rade volje odstopal kotiček

za izvajanje naših zadev. Saj preteče skoro vse leto, ko ne najdemo v našem listu nikakih vesti o tem šolstvu.

Vse učiteljstvo, ki se je uživalo in delovalo na tem polju, ve prav dobro, kako velika in prijateljska vez se spleta med šolo in domom prav po tej poti.

Tit.

Učiteljski pokret

Božični tečaj

V zvezi z našim delom se je pokazalo mnogo novih vprašanj, o katerih se moramo zopet enkrat skupno pogovoriti. Onim, ki intenzivno delajo na terenu, se predvsem vsiljuje vprašanje, kako naj pri svojem šolskem in izvenšolskem delu uporabijo nabrani material.

Zato se je naš odsek odločil, da priredi v dneh 4. in 5. januarja 1938 tečaj v Mariboru. Radi enotnosti dela na tečaju naj pokretaši do tega datuma temeljito preštudirajo Dobrškovo knjigo »Vpliv socialnih razmer na otroka na Prevaljah«.

Na podlagi snovi, ki je zbrana v tej knjigi, bodo predavatelji pokazali, kako si naj

učitelj uredi svoje šolsko in izvenšolsko delo, da bo v skladu s potrebami kraja, v katerem službuje. Imena predavateljev sporočimo naknadno. Odsek bo povabil na sestanek tudi avtorja knjige, da bo dajal pojasnila na eventualna vprašanja.

Prosveta

Prosveta. Po proračunu se je izkazalo, da je 15.000 din premo za pet števil »Prosvete«. Tako smo torej prisiljeni, da izdamo samo štiri številke. Skrbeli bomo, da bo vsaka številka tvorila zaključeno enoto in da bo vedno aktualna. Prva številka bo posvečena našemu obsejnu problemu in bo v kratkem izšla.

Še naše gospodarske ustanove

»Učiteljski tovariš« je priobčil v zadnji številki (št. 17 od 18. nov. 1937) članek »Naše gospodarske ustanove«. Pisec tega članka se pri posameznih ustanovah ni spuščal v podrobnosti, ker bi porabil sicer za vsako posamezno ustanovo več prostora kot ga zavzema omenjeni članek, ki opisuje kar devet ustanov. Namen tega članka je bil: opozoriti čitatelje »Učiteljskega tovariša« na naše gospodarske in socialne ustanove, obenem pa jih pridobiti za aktivno sodelovanje.

Potrebno se mi pa zdi, da poročilo o Učiteljski tiskarni nekaj spopolnim. Že zadnjič sem navedel nekatera dela, katera zalažala ali tiska UT. Da bodo pa cenjeni čitatelji še boljše poučeni o našem tisku, navajam celotni seznam: Učiteljski tovariš, Prosveta, Popotnik, Naš rod, Sokolska volja, Sokolič,

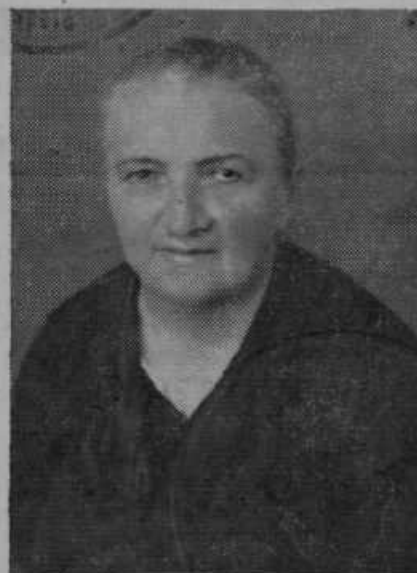
Soko, Naša radost, izdanja Jugoslovenske sokolske matice, Naš Glas, Kronika slov. mest. Zadrugi vestnik, Tovarniški vestnik, Etnolog, Prirodoslovne razprave, Glasilo zdravniške zbornice, Sadjar in vrtnar, izdanja Slov. šol. matice, Mladinske matice, Planinske matice in Groharjeve založbe ter razna dela pedagoškega tiska.

Učiteljska tiskarna je založila in natisnila A. Skale Prosvetni zbornik, Vodnikovo pratio za l. 1937. in 1938., ravno zdaj ima v tisku E. Vrančev-Dolganove Vzorne učne načrte. Učit. tiskarna tiska in zalaga skoro vse učne knjige za osnovne in meščanske šole, več teh tudi za srednje in strokovne šole.

V splošnem lahko trdimo, da se UT trudi in želi vsi potrebam učiteljev, šol in doma.

K.

† Ivana Neuhold - Tominčeva



25. septembra t. l. je umrla v Mariboru upokojena tovarišica Ivana Neuhold, roj. Tominčeva. Skromno in osamljena je živela zadnja leta, neopaženo se je poslovila od življenja. Rojena je bila v Ljubljani l. 1860. Tu

je tudi napravila zrelostni in usposobljenostni izpit. Službovala je najprej v Litiji, potem na Vrhniki do l. 1897. Zgodaj je stopila v pokoj, ker ji je po težki bolezni ohromela desna roka.

Bila je dvakrat poročena. S prvim možem, trgovcem Mescem je živela na Vrhniki. Po njegovi smrti se je poročila z Neuholdom, posestnikom v Schwammbergu pri Gruz in se je tudi tje preselila. Po končani svetovni vojni se je vrnila v našo državo in živela ob skromni pokojnini v Mariboru. Imela je samo enega otroka, ki je zgodaj umrl. Vzgojila je sicer dva tuja, vendar je ostala naposled popolnoma osamljena.

Precej razgibano življenje ji je prineslo mnogo bridkih razočaranj, vendar niti to, niti telesno trpljenje (nazadnje je bolela na srčni vodenici) je ni strlo, do zadnjega je bila duševno izredno čila in sveža. Vsega se je spominjala, za vse se je živo zanimala. Najbolj se je razživela, ko je pripovedovala o svojem službenem delovanju. Kot učiteljica na Vrhniki je imela v I. razredu med svojimi učenci Ivana Cankarja. Napisala je tudi »Spomine« o njem. Bila je zelo stanovsko zavedna in se je posebno zanimala za današnja ženska stremjenja.

Ko se je ustanavljal »Učiteljski dom« v Mariboru, ga je velikodušno podprla. Obžalovala pa je, da ni tako obsežen, da bi mogel dati zavetje tudi osamelim, onemoglim učiteljem.

Bolehna, osamljena je težko pogrešala svojec v domačnosti. V tem razpoloženju se je blaga pokojnica spominla našega stremjenja in volila znesek 20.000 din za naš dom.

Tovarišice! Avgusta Kolnikar, Marija Mehletova, Ivana Neuholdova, vse tri nam kličejo preko groba in nas opominjajo, naj se vendar že enkrat zdramimo in otresemo ozkosrčnosti.

Poedine ne zmorejo velike naloge. Skupno žrtvujemo, da bomo mogle pomagati posameznim ter dvigniti samozavest in položaj nas vseh!

Nečastno za nas, da bi se zanašale na podpore in volila. Same, v polni sili življenja se zavedamo dolžnosti do svojega stanu in položaja! Zgradimo si lasten dom, ki pa ne bo samo zavetje onemoglih tovarišic samotark, temveč toplo žarišče našega udejstvovanja in gostoljubna streha bodoči generaciji!

Oddolžimo se spominu naših blagih dobrotnic in dokažimo jim, da smo jim hvaležne in vredne naslednice.

Načelstvo zadruga

»Dom učiteljev« v Ljubljani.

Miha Kobalež:

Tehtnica

Tam onstran sveta, kjer sveti Miha duše vaga, je zmeraj kako razburjenje. Kadar je jasno, prijetno vreme, odmevajo glasovi celo do hiš navadnih zemljanov, da se prestrašeni križajo. Da, tistih idiličnih časov, ko se je že vnaprej vedelo, kam boš prišel, v osma ali sedma nebesa, ko si celo uro natančno vedel, tistih časov ni več. Mogoče so krivi ljudje, ki prihajajo na oni svet z nekako zrahljanimi živci ter se za vsako malenkost puntajo, mogoče je kriva tehtnica, kdo bi vedel? Zadnjič je prišel z onega sveta Matjažek z Betonovega, da je to, kar se godi, že nekoliko neumno, če bi se moral še enkrat roditi — človek ne bi hotel biti nikoli več. Ali ni imel čisto pravih kart, plačal je vse vozovnice, po vseh paragrafihi bi ga moral spustiti vsaj do osmih nebes za seboj ima petdeset let poštenega življenja, precejšnjo zalogo dobrih del in molitve — no, pa ni vse skupaj nič držalo. Nek drugačen red je zdaj tam. Najprej postavijo ljudi v vrsto, v nekoliko vegasto, da se počuti človek v njej ko riba na suhem. In marsikdo se naveliča in se kar vrne na zemljo. Drugi pa pridejo pred komisijo. Sveti Miha ni ravno dobre volje, vendar mu ni kaj reči, drži se sicer čemerno ko bi jih pil, a ne zine ne bele ne črne, temveč samo prikimava. Mogoče je že truden, toliko ljudi se gnet pred tehtnico in vsi bi radi prišli kaj kmalu na vrsto. Zato so pa pisarji bolj jezični in se jim nikamor ne mudi. Pridem tja, pripoveduje Matjažek, postavim se pred nje po vojaško in udarim s netami, kakor so nas učili. Jaz sem Matjažek z Betonovega, pravim in jim pomolim papirje. To je pa nekje precej v hribih, zazehajo in eden, ki je bil

= JUU — SRESKO DRUŠTVO ČRNOMELJ bo zborovalo dne 11. decembra v Črnomlju ob 12.30 uri, v prostorih ljudske šole. Dnevni red: 1. Situacijsko poročilo; 2. Blagajnikovo poročilo; 3. Učiteljska tiskarna, naša najvažnejša gospodarska ustanova, poroča tovariš Grum Rado, blagajnik JUU sekcije za dravsko banovino; 4. Zakon o telesni vzgoji naroda, referira tovariš Uratnik Edvard iz Adlešič. Udeležba na zborovanju je stanovska dolžnost. Povabite novo nameščene tovariše in tovarišice v našo organizacijo. Poravnajte članarino za en mesec naprej! — Odbor.